

Štampa vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštovanjem na doma
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.80
za četrť leta „ 1.30

Narečnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določilki katol. tis-
karskega društva do-
dajajo list brez po-
sodne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Poznamo tudi dobri
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem tugu po B. A.

Rekopis se ne vra-
čajo, nopolnani listi
se ne sprejemajo.

Za oznake se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 43.

V Mariboru, dne 27. oktobra 1898.

Tečaj XXXII.

Interpelacija državnega poslanca J. Žičkarja in tovarišev do gosp. naučnega ministra:

Dne 14. avg. 1898 se je naredil v seji
krajnega šolskega sveta Št. Jerneja v Rad-
vanju zapisnik, v katerem so vsi navzoči
udje krajnega šolskega sveta (razven jednega)
zahtevali, da se izključno nemški pouk na
šentjernejski šoli spremeni v prilog slovenskih
otrok, katerih je v šoli nad dve tretjini.
(Zapisnik se navede doslovno.) Zapisnik se
je vposlal okrajn. šolskemu svetu v Marn-
bergu, kateri je 24. sept. 1898 odločil, da
se zahtevi ne ugodi, ker slovenski poučevalni
jezik ne bi ustrezal potrebam šentjernejskega
prebivalstva. (Odlok, katerega je podpisal g.
Zoff, se doslovno navede.)

Opomniti nam je treba, da je v Šent
Jerneju vsolanih 60 otrok, izmed teh 46
Slovencev in 14 Nemcev. Obiskuje pa šolo
samo 14 Slovencev in 2 Nemca. Nekateri
stariši pošiljajo svoje otroke rajši v daljne
Pernice, kjer se materin jezik pisati in čitati
naučijo. Zahteva krajnega šolskega sveta je
potemtakem gotovo popolnoma upravičena,
da se slov. otroci poučujejo v slovenščini in
obžalovati moramo, da morajo postavni za-
stopniki slov. otrok nad leto dni brezuspešno
prosjačiti za svoje naravne pravice; globoko
moramo tudi obžalovati, da se za stopnik
cesarske oblasti v okrajnem šolskem
svetu niti ganil ni, da bi pripomogel Slo-
vencem do pravice.

Podpisani si torej usojajo g. naučnega

ministra vprašati: Ali ste voljni, poučiti se
o šolskih razmerah v Št. Jerneju v Radvanju?
Posebno ali ste voljni, da Vam krajni šolski
svet v Št. Jerneju kot postavno pokli-
can zastopnik ondotne šolske ob-
čine natančno poroča o narodnosti šolskih
otrok? Kaj namerava gsp. minister ukreniti,
da se bodo slovenski otroci poučevali v
svojem materinem jeziku?

Dunaj, 25. oktobra 1898.

J. Žičkar in 21 tovarišev.

Združitev avstrijskih Jugo- slovanov.

Trsat.

Trsat je večini naših bralcev vsaj po
sluhu znan. Saj je tam stala nekdanj sv. Ma-
rije hišica, ki so jo v noči angeli prenesli
v Loreto; sedaj se prav na tem mestu dvi-
guje k nebu slavna in krasna romarska cer-
kev. Trsat pa je bil svoje dni vzlasti po
vsem Jugoslovanskem še tudi radi tega vsa-
komur znan, ker so tamkaj v silovitem gradu
bivali rodoljubni hrvaški grofje Frankopani.
Trsat leži par minut nad Reko, živahnim
trgovinskim mestom na najsevernejšem koncu
hrvaških obal Jadranskega morja in ima
danes veliko hrvaško čitalnico. In v krasnih
prostorih te čitalnice so se 12. t. m. zbrali
hrvaških in slovenskih politikov in rodolju-
bov najboljši, da bi resno pretresli misel,
katere ureditve je za vse avstrijske Jugo-
slovane in toraj tudi za nas Slovence toli-

kega pomena, da je prav za prav le od njega
zavisna, ali čakamo najkrajnjo prihodnost,
ali pa zapademo do zadnjega najžalostnejši
narodni smrti.

Stranka prava.

Hrvatski deželni zbor podaja nam sicer
žalostno podobo, ali v tem zboru je stranka,
ki svetih poročil svojih pradedov ni prodala,
marveč se uže dolgo let na temelju krščan-
skih načel z junaškim zatajevanjem in naj-
večjo požrtvovalnostjo v zbornici in zunaj
nje poteguje za nje, to je za neodvisnost in zje-
dinjenje Velike Hrvatske pod žezlom habs-
burškim. Ta stranka se imenuje stranka
prava, ker se drži starega prava, po katerem
bi naj bila Hrvatska od Madžarov popolnoma
neodvisna ter obsegala tudi dežele, v katerih
bivajo Slovenci. Duša njej je slavni škof
Strossmayer. Ta stranka je imela rečeni dan
na Trsatu svoj shod, h kateremu je letos
prvič povabila tudi Slovence. Gotovo je uvi-
dela, da je zadnji čas, storiti, kar je treba
v samoohrano jugoslovanskih narodov, ušlo
ji pa gotovo tudi ni, da utegne v Slovencih
misel združitve Jugoslovanov biti navdušeno
sprejeta.

Otvoritev zborovanja in pro-
gram stranke prava.

Ob devetih se je zbralo mnogo odlič-
nega občinstva v cerkvi na Trsatu, kjer je
peval g. župnijski upravitelj Krmptič staro-
slovensko sv. mašo. Ob desetih pa je bila
prostorna dvorana hrvaške čitalnice uže
napolnjena; zbrani so bili sami velmožje:
poslanci, duhovniki, župani, občinski sveto-

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)

(Dalje.)

Prestrašeni so vsi odstopili v sosedno
sobo. Cesar pa se ves onemogel zgrudi na
svoje blazine. Velika tihota zavlada nekaj
trenotkov v temotni dvorani. Le reden
'tik-tak' dragocene ure je motil tišino, dokler
še te bolnik ni dal ustaviti. Zdaj je bilo vse
mirno in tiho. Dečka sta skrbno pahljala in
si še skoraj dihali nista upala. Vendar je
postala cesarju tihota neznosna, ker se ga
je polastil znotranji nemir in strašna groza
pred bližnjo smrtjo. Z grozno kletvijo vrže
odejo raz sebe in reče:

«Jaz ne bom ležal v temi! Odprite in
pustite zrak in svetlobo v sobo!»

Plemiča izpolnita njegovo voljo in od-
preta okna. Dnevna svetloba se razlije po
sobi in obsije tudi cesarjev obraz. Mrzel pot
mu je že stal v debelih kapljicah na zgrban-
čenem čelu. Pod gostimi obrvi ste bile krvavi
očesi, na katerih se je kazal grozen strah.
Njegovo obličje je bilo blede-rozno. Naj-
strašnejši pa je bil zmeden pogled umira-
jočega trinoga, v katerem sta menjavala

besnost in groza. Dečka sta bila čisto pre-
plašena, ko sta videla grozni prizor umira-
jočega cesarja.

«Umira,» je pošepetal eden svojemu
tovarišu.

«Jaz te zadavim, ako še enkrat to iz-
govoriš» je javkal Tidik in iskal s svojim
strašnim pogledom plemiča, ki se mu je
trepetaje umaknil.

«Jaz nočem umreti! Zagrnite okna!
Svetloba mi škoduje! Užgite svetilnice! V
temi nočem ležati!»

Naglo se zagrnejo okna in prižgejo ve-
likanski svetilniki na pozlačenih stebrih, ki
pošiljajo rudečo svetlobo skoz barvano steklo.
Ta luč je obsevala nemirnega bolnika in
čarobno sobano.

V sobi je stala podoba groznega zmaja.
Očesi ste mu bili narejeni iz dragega kamena
in ste se v čarobni rudeči svetlobi čudno
lesketali. Bolanemu cesarju se začne mešati
pamet. Plaho gleda po sobi. Naenkrat osta-
nejo njegove oči na podobi zmajevi.

«Glej, glej,» pravi cesar, «kako divje
gleda na me s svojim žarečim očesom! —
Zdaj zvija rep, zdaj razprostira peruti in
steguje tace — zdajci me bode prijel za
vrat. — Ali ti še nisi daroval zadosti
kristjanov? Celi potoki krvi so tekli, in ti
še nisi nasičen? Prizanesi mi še, daj mi še

vsaj nekaj let živeti v mojem cesarstvu.
Rajši prodam svoje kraljestvo Kitajcem ali
je odstopim črnoprarnikom. (Tako se je
imenovala grozovita roparska druhal, koji je
bil črni prapor značilno znamenje.) Prizanesi
mi še vendar in pomagaj mi!»

A zmajevo oko je še vedno žarelo, Tuan
in Lu — tako je bilo mladima plemičema
ime, sta mislila, da umirajoči res vidi hudobo,
ki ga hoče požreti. Zato sta se tresla na
vsem telesu.

«Tuan,» šepetal je Lu, «pokličiva princa
in druge v sobo. Sam ne ostanem več pri
njem, če mi tudi gre za življenje! Zmaj
bode prišel po njega, tisti strašni duh, ki je
po vseh naših pagodah naslikan.»

«Meni ne more škodovati,» odgovori
tih Tuan, dasiravno je tudi bil ves blede od
strahu.

«Glej, ljubi moj Lu, na svojih prsih
nosim križ, o katerem sem ti že zadnjič
pripovedoval, in pa svetinjo nebeske Device,
ki je zmaju glavo strla. Razven tega so mi
še moja mati danes zjutraj obesili okoli
vratu skatljico, v kateri so ostanki svetega
mučenika in škofa Diaza.»

«Diaz!» zakriči zdajci Tidik, ko je nje-
govo uho zaslišalo ime pobožnega domini-
kanskega škofa, kojega je dal 20. julija leta
1857 grozovito mučiti in umoriti. «Diaz!»